

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14Csp/94/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118205610
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118205610.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Eduardom Valenčinom v právnej veci žalobkyne: Z. A., N.. XX.XX.XXXX, A. Y. V. X, XXX XX W., právne zastúpená: JUDr. Igorom Šafrankom, Advokátskou kanceláriou so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o primerané finančné zadostučinenie vo výške 528 EUR, takto

rozhodol:

I. žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 150 EUR v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

II. v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a ,

III. p r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej istiny s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

1. Žalobou súdu podanou dňa 21.05.2018 navrhla žalobkyňa, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 528 EUR z titulu primeraného finančného zadostučinenia a nahradiť jej trovy konania. V rámci žaloby uviedla, že v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 15C/105/2016 bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná, a to jednak ohľadom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj nároku na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Rozsudok súdu prvého stupňa v tejto veci bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2Co/31/2017 zo dňa 23.10.2017. V odôvodnení tohto rozsudku súd prvej inštancie okrem iného uviedol:

„ 20. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že tretina poplatku zmluvne dohodnutého na 293,10 Eur predstavuje takmer 50 % z reálne poskytnutých finančných prostriedkov. Žalovaný nekonkretizuje na aký účet poplatok slúži a pre žalobkyňu neposkytuje žiadne reálne plnenie. Takýto poplatok slúži výlučne k profitovaniu žalovaného, pričom je v rozpore so zákonom č. 129/2010 Z.z. § 9 ods. 10. Citované zákonné ustanovenie zakazuje veriteľovi požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu, alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený spotrebiteľský úver a pod.. Formulácia administratívnych nákladov na vypracovanie a uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou skutočne je neurčitým pojmom a je možné pod neho zahrnúť aj vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu, čo zákon vyložene zakazuje. Dá sa súhlasiť so žalobkyňou, že táto zmluvná podmienka spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa s poukazaním na výšku poplatku, neurčitosť poplatku, neodôvodnenosť poplatku a neexistenciu protiplnenia za takto žiadajú sumu. Takéto plnenie rozhodne nie je v záujme spotrebiteľa ako dlžníka, pretože sa ním nesleduje jeho záujem, ale výlučne záujem

veriteľa ako poskytovateľa finančných služieb. Vychádzajúc z generálnej klauzuly v ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je takáto podmienka porušením princípu dobrých mravov a je neprijateľná. Bolo preto dôvodné žalobe vyhovieť v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. 21. Ďalším žalobcom uplatneným nárokom je vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 528,-Eur, čo predstavuje sumu, ktorú žalobkyňa uhradila navyše oproti reálne poskytnutej čiastke žalovaným vo výške 600,-Eur, čo je plnením bez právneho dôvodu, nakoľko Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 802001989 z 1.8.2013 nespĺňa náležitosti vyžadované zákonom. Je predovšetkým potrebné súhlasiť so žalobkyňou, že žalovaný hrubo porušil svoje povinnosti, keď v súlade s ust. § 7 ZoSÚ neskúmal jej schopnosť splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou. U žalovaného sa vyložene jedná o hrubé porušenie zákona, nakoľko zo zmluvy vôbec nevyplýva čiže žalobkyňa zamestnaná, prípadne podniká alebo je poberateľkou dôchodku, či dávok. Zo zmluvy nevyplýva výška jej príjmu, ani iné požadované údaje, z ktorých je možné s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať úver spotrebiteľom. Takéto hrubé porušenie zákona je sankcionované v ust. § 11 ods. 2, podľa ktorého za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje absencia zistení o príjmoch, výdavkoch, rodinnom stave spotrebiteľa, informácie z databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Ďalej súd skúmal, či zmluva obsahuje náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 a zistil, že nedostatok vytknutý žalobkyňou vychádzajúc z aktuálneho rozhodnutia ES vo veci C42/15 Home Credit Slovakia, a.s. / Klára Biroóva vyložil čl. 10 ods. 2 písm. h/ a i/ Smernice 2008/48 v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny a tiež nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkosti a s istotou identifikovať dátumy splátok. Napriek tomu je možné súhlasiť so žalobkyňou, že na poskytnutý úver na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 802001989 z 1.8.2013 je potrebné aplikovať zákonnú sankciu o bezúročnosti úveru a úveru bez poplatkov, nakoľko žalovaný nekonal s odbornou starostlivosťou, keď nepostupoval v súlade s ust. § 7 ZoSÚ, a preto súd žalobe v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel.“ Žalobkyňa poukázala na to, že ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv, pričom primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidív, zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

2. Žalovaný v rámci písomného vyjadrenia zo dňa 13.07.2018 k žalobe uviedol, že priznanie uplatneného nároku je možné len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak, pričom ochrana spotrebiteľa bola v danom prípade dovŕšená vydaním rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 15C/105/2016. V tomto konaní bol žalovaný zaviazaný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 528 EUR spolu s úrokom z omeškania a nahradiť trovy konania. Uvedeným postupom, spolu s konštatovaním neprijateľnej zmluvnej podmienky, bola žalobkyni poskytnutá dostatočná súdna ochrana. Žalovaný poukázal aj na to, že priznaním prípadného nároku by došlo k opätovnému sankcionovaniu, čo by bolo vzhľadom na predchádzajúce konanie neprimerane prísne. Primerané finančné zadostučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak. Toto však nepredstavuje daný prípad. Žalovaný taktiež poukázal na to, že v danom prípade je potrebné zohľadniť všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad, pričom nepostačuje všeobecná konštatácia funkcií primeraného finančného zadostučinenia.

3. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej

týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

4. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

5. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

6. V prejednávanej veci mal súd za nepochybne preukázané, že v pôvodnom konaní sp. zn. 15C/105/2016 bolo preukázané porušenie práv žalobkyne ako spotrebiteľky z dôvodu porušenia zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., preto je naplnený vyššie uvedený zákonný predpoklad uplatneného nároku na finančné zadosťučinenie, a to, že boli porušené práva žalobkyne ako spotrebiteľky vyplývajúce z osobitných noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľov.

7. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie nemožno vnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu súd považuje výšku priznaného finančného zadosťučinenia za primeranú s tým, že priznaním tejto sumy bude podľa názoru súdu naplnený aj účel predmetného ustanovenia z hľadiska odškodnenia žalobkyne z titulu jej zadosťučinenia a zároveň je naplnená aj jeho výchovná funkcia tým, že priznanie takéhoto nároku bude na žalovaného vyplývať tak, aby v budúcnosti spotrebiteľov nezavádzal, nepoužíval nekalé obchodné praktiky a platne uzatváral právne vzťahy so spotrebiteľmi. Súd považuje sumu vo výške 150 EUR za primeranú aj s ohľadom na vyššie uvedené kritéria, ako aj sumu, ktorú žalobkyňa uplatnila v pôvodnom konaní (528 EUR), pričom vzhľadom na rozhodnutie v pôvodnom konaní, považoval uplatnený nárok za neprimerane vysoký, preto v prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

8. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

9. O trovách konania súd rozhodol na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení, pričom z ich výkladu a praxe súdov je zrejmé, že pokiaľ rozhodnutie o uplatnenom nároku závisí od úvahy súdu, tak ako to bolo v tomto prípade, je namieste priznať nárok na náhradu trov konania z prisúdenej sumy, a preto súd v danej veci aj takto rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).